

Labūnavos krašto toponimija: lingvistinės įžvalgos

ILONA MICKIENĖ, GABIJA BANKAUSKAITĖ-SEREIKIENĖ

Vilniaus universitetas, Kauno humanitarinis fakultetas, Muitinės g. 8, LT-44280 Kaunas

El. paštas: ilona.mickiene@gmail.com, Gabija.Sereikiene@khf.vu.lt

Straipsnyje analizuojami Labūnavos apylinkių (Kėdainių r.) vietovardžiai. Toponimai aptariami pagal klases: oikonimai, hidronimai, agronimai, drimonimai, oronimai, hodonimai ir kiti vietovardžiai. Visi toponimai skirstomi į pirminius ir antrinius; pastarieji – į priesagų, priešdėlių, galūnių vedinius, dūrinius ir sudėtinius vardus. Išskiriami kiekvienai toponimų klasei būdingi darybos būdai, nurodomos kilmės tendencijos, pateikiama liaudiška vardų etimologija. Iš viso užfiksuota apie 290 toponimų, daugiausia žemėvardžių – apie 72 %, gyvenamųjų vietų vardų – apie 13 %, hidronimų – apie 12 %. Toponimų kilmės nustatymas rodo, kad vyrauja iš apeliatyvų kilę onimai – apie 63 %, mažiau įvardijimų kilę iš asmenvardžių – apie 22 %, iš kitų vietovardžių – apie 11 %. Darybinė vietovardžių analizė atskleidė, kad daugiausia užrašytų toponimų yra sudėtiniai vietų vardai – 92. Sudėtinių toponimų vyravimas patvirtina paplitusią nuomonę apie tokio darybos būdo naujumą, nors pats darybos tipas gali būti senas. Pirminiai toponimai užrašyti 83. Jie pasidaryti iš įvairių semantinių grupių tikrinių ir bendrinių žodžių. Priesagų vediniai užrašyti 58. Jie dažniau sudaromi su lietuviškos kilmės priesagomis, yra vedinių ir su slaviškos kilmės priesagomis. Šio arealo toponimikos daryboje vyrauja galūnių vediniai, taip pat sudūrimas, priešdėlių vediniai ir prielinksniniai dariniai.

Raktažodžiai: toponimas, agronimas, drimonimas, hidronimas, onimas

IVADAS

Darbų, kuriuose nagrinėjami atskiro regiono vietovardžiai, nėra daug. Ilonos Mickienės [12], Renatos Enzelytės [3], Nerijos Bartkutės [2] daktaro disertacijose aptariami atskirų regionų vietovardžiai, minėtini Dalios Sviderskienės darbai, kuriuose nagrinėjami Marijampolės apskrities vietovardžiai [15, 91–118; 16, 97–127; 17, 49–62; 18, 47–59; 19, 99–122]. Lokalūs toponimų tyrimai yra prasmingi, nes padeda atskleisti konkretaus mikroregiono toponimų darybos specifiką bei parodo atskiroms toponimų klasėms būdingus darybos ypatumus.

Vykdam Lietuvių kalbos instituto projektą „Šiuolaikiniai geolingvistikos tyrimai Lietuvoje: punktų tinklo optimizacija ir interaktyvioji tarminės informacijos sklaida“ (1), 2011 m. vasarą

(1) „Šiuolaikiniai geolingvistikos tyrimai Lietuvoje: punktų tinklo optimizacija ir interaktyvioji tarminės informacijos sklaida“ (projekto kodas Nr. VP1-3.1-ŠMM-07-K-01-028). Projekto vadovė – prof. dr. Danguolė Mikulėnienė.

buvo tirtos Kėdainių apylinkės. Vienas iš punktų – Labūnavos kaimas, išsidėstęs Kėdainių rajono pietryčiuose, kairiajame Nevėžio krante, prie Barupės žiočių ir tvenkinio, priklausantis Pelėdnagių seniūnijai. Kalbinti Labūnavos ir aplinkinių kaimų vietiniai gyventojai, aplankytas Labūnavos pagrindinės mokyklos muziejus, apžiūrėta jame kaupiama ir eksponuojama įvairi medžiaga apie Labūnavą ir jos apylinkes, surinkta lietuvių kalbos mokytojų ir istorikų. Vietinė gyventoja mokyklos direktorė ir lietuvių kalbos mokytoja Kristina Stanionienė maloniai sutiko, kad moksliniams tyrimams būtų panaudota medžiaga, rinkta jos, lietuvių kalbos ir istorijos mokytojų bei mokinių Labūnavos apylinkėse apie 15 metų (2).

Dauguma vietovardžių tėra užrašyti, žmonių nebeprisimenami, nes jau nebelikę ir kai kurių Labūnavos seniūnaitijai priklausiusių kaimų. Išlikę Labūnavos, Ansainių, Bučiūnų, Pamėklių, Serbinų, Kruopių, Sičionių kaimai, tačiau nebėra Kačergių, Pabarupės, Pacūnų, Puzaičių, Linelių ir Servitgalių kaimų. Taigi vietos gyventojų pateikta medžiaga, liaudies etimologija yra itin vertinga. Be paminėtų kaimų, Pelėdnagių seniūnijai dar priklauso Eigučiai, Kudžioniai, Liogailiščiai, Medekšiai, Paobelys, Pašiliai, Palėdnagiai, Zabieliškis (3).

1 lentelė. Labūnavos seniūnaitijos metrika, duomenų pateikėjai

Gyvenvietė	Santrumpos	Gyventojų sk. 2001 m.	Pateikėjai (4)
Añsainiai (1), k. (senesnė forma Añseiniai)	Ans.	24	Elena Dautartienė †
Bučiūnai (1), k.	Buč.	28	Aleksas Plančiūnas
Kačeřgiai (2), k.	Kač.	–	Įvairūs pateikėjai
Kruopiai (4), k.	Kr.	5	Jonas Butkus †
Labūnava (1), k.	Lab.	939 (2006 m. – 915)	Įvairūs pateikėjai
Linėliai (2), k.	Lin.	–	Įvairūs pateikėjai
Pabarupės (3 ^{4b}), k. (senesnė forma Pabarūpė)	Pab.	–	Juzefa Pšenaškienė †
Pacūnai (1), k. (5)	Pac.	v	Įvairūs pateikėjai
Pamėkliai (1), k.	Pam.	41	Boleslovas Jagelavičius †, Jonas Jagelavičius
Puzaičiai (1), k.	Puz.	–	Įvairūs pateikėjai
Serbinaĩ (3 ^b), k.	Ser.	46	Julius Stonkus †, Elena Stonkienė
Servitgaliai (1), k. // Servitgaliai k.	Ser.	–	Jonas Volotka
Sičioniai k. (1) // Sičionys	Sič.	42	Įvairūs pateikėjai

- (2) Pirminiai tyrimo rezultatai pateikti tarptautinėje mokslinėje konferencijoje „Regioninė onomastika: ką sužinome iš vardyno“ (LKI ir VU KHE, Lietuva), 2011 11 9–10.
- (3) Pelėdnagių apylinkės kaimų duomenys (pavaldumas, pavadinimų formos, kirčiavimas) imti iš *Lietuvos TSR administracinio-teritorinio suskirstymo žinyno* [11, 3].
- (4) Pateikėjų vardus, pavardes ir jų suteiktą informaciją raštu užfiksavo ir moksliniams tyrimams pateikė Kristina Stanionienė.
- (5) Šis kaimas *Lietuvos TSR administracinio-teritorinio suskirstymo žinyne* nurodomas kaip esantis Nociūnų apylinkėje, tačiau pagal 2001 m. Lietuvos gyventojų Kėdainių rajone surašymo duomenis jis priskiriamas Pelėdnagių seniūnijai. Prieiga per internetą: http://lt.wikipedia.org/wiki/2001_m._LGS_K%C4%97daini%C5%B3_raj.#Pel.C4.97dnagi.C5.B3_seni.C5.ABnija. 2009 m. įsteigus seniūnaitijas, Pacūnų kaimas nurodomas Labūnavos seniūnaitijoje.

Nors šių kaimų onimai nebuvo fiksuoti Labūnavos entuziastų, tačiau kitų kaimų vardyne esama nuorodų į šių kaimų pavadinimus.

Kaip teigia vietiniai, kaimai buvę dideli ir jų išnykimą daugiausia lėmė melioracija. Kai kurie iš šiuo metu dar gyvuojančių kaimų gyventojų, priverstų keisti gyvenimo vietą, pasvarsto apie anksčiau gyventų vienkiemį atgaivinimą, pvz., dauguma bučiūniškių turėjo palikti savo dirvas, trobas, pirtis dėl melioracijos, ir kai kurie šiuo metu svarsto galimybę plėtoti kaimo turizmą tose vietose. Natūralu, kad tų vietų įvardijimai minimi itin retai. Dažniau vartojami gyvenamų kaimų vietovių onimai, aktyviausiai – išlikę miškų ir miškelių pavadinimai. Nors agronomų surinkta daugiausia, jie prisimenami daug rečiau dėl modernaus gyvenimo būdo – jau retas dirba žemę, turi karvutę ir šienauja pievas. Didžiąją dalį žemės šiuo metu apdirba bendrovės technika, o jaunesni gyventojai važinėja dirbti į Kėdainius.

Kaip matome, surašyti visų Labūnavos seniūnaitijos kaimų toponimai. Fiksavimo darbai vyksta ir šiandien, žmonės mini vienus ar kitus objektus, tačiau kai kurių kaimų visumos vaizdo jau nebeįmanoma sudaryti. Dauguma pateikėjų jau mirę. Ne visi prieškarį menantys garbingo amžiaus senjorai sutinka kalbėti. Vienas aktyviausių, itin daug žinių suteikęs apie Labūnavos apylinkes, – Aleksas Plančiūnas (g. 1929), po melioracijos 1984 m. turėjęs su šeima išsikelti iš Bučiūnų ir apsigyvenęs šalia, Labūnavoje (6).

Tyrimo tikslas – apžvelgti Labūnavos apylinkių vietovardžius, nustatyti darybos būdus bei formantus. Tyrimo uždaviniai: aptarti onimų darybą pagal klases, išskirti kiekvienai toponimų klasei būdingus darybos būdus, nurodyti kilmės tendencijas. Toponimai aptariami pagal išskirtas klases: oikonimai, hidronimai, agronimai, drimonimai, oronimai, hodonimai ir kiti vietovardžiai. Visi toponimai skirstomi į pirminius ir antrinius; pastarieji – į priešagų, priešdėlių, galūnių vedinius, dūrinius ir sudėtinius vardus (7). Jie pateikiami abėcėlės tvarka ir, jei buvo užfiksuota, išnašose nurodoma liaudies etimologija bei visi pateikėjų komentarai, patikslinimai, paaiškinimai, tačiau jie neanalizuojami ir nekomentuojami. Iš viso užfiksuota apie 290 onimų, tačiau tikslų skaičių pasakyti sudėtinga. Tais atvejais, kai skirtinguose kaimuose buvo užrašyti tokie patys arba labai artimi onimo variantai, toks vardas nurodomas kaip vienas. Yra ir homoniminių pavadinimų. Kai skirtinguose kaimuose buvo užfiksuotas toks pats pavadinimas, bet nurodytas nevienodas apibūdinimas, vietovardžiai skaičiuoti kaip žymintys atskirus objektus, nors išlieka galimybė, kad jie nurodo tą patį objektą. Onimai sukirčiuoti taip, kaip tarė pateikėjai.

Toponimų reikšmės aiškinamos pasitelkus įvairius šaltinius: *Lietuvių pavardžių žodyną* [9], *Lietuvių vardų kilmės žodyną* [5], *Lietuvos TSR upių ir ežerų vardyną* [7], *Lietuvių kalbos žodyną* (elektroninis leidimas) [8], *Lietuvos vietovardžių žodyną* (t. 1, A–B) [10], *Lenkų-lietuvių kalbų žodyną* [20], *Lietuvių-lenkų kalbų žodyną* [4], *Lietuvių-rusų kalbų žodyną* [6], *Lenkų asmenvardžių žodyną* [14].

1. OIKONIMAI

Labūnavos apylinkėse užrašyti 36 oikonimai. Oficialieji ir neoficialieji oikonimai dėl mažo jų skaičiaus neskirstomi į pogrupius, bet aptariami kartu.

(6) Tai savojo krašto patriotas, gerbiamas Labūnavos žmogus, nors įgijęs tik spec. vidurinį išsilavinimą, tačiau itin žingeidus, labai daug skaitantis, besidomintis istorija, susidomėjusiems pasakojantis apie savo krašto žmones, vietos palikimą, Labūnavos ir aplinkinių kaimų klestėjimo ir nuosmukio laikus: vietinių susipriešinimą karo metu, apie sudėtingą net Sovietų Sąjungoje žinoto „Rytų aušros“ kolūkio kūrimąsi, Labūnavos plėtimąsi, Bučiūnų kaimo likimą, šiandienos kaimo problemas.

(7) Klasifikacija sudaryta pagal A. Vanagą [21, 25].

1.1. Pirminiai oikonimai. Tai oikonimai, darybos procese neįgiję jokių formantų. Visi analizuojami pirminiai oikonimai yra vadinamieji *pluralia tantum* (jų formalioju darybos rodikliu laikytinas skaičius). Užrašyta 10 pirminių oikonimų; visi jie yra daiktavardiniai, pasidaryti iš tokių semantinių grupių žodžių.

1.1.1. Asmenvardžių – 9: *Añsainiai* k. (Ans.): avd. *Ansainis, plg. pvd. Ansius (8); *Kačėrgiai* k. (Kač., Lab.): pvd. Kačėrgis (9); *Kruopiai* k. (Kr.): pvd. Kruōpis, Kruopys (10); *Kukšiai* plv. (Kač.): pvd. Kukšys (11); *Pacūnai* k. (Pac.): pvd. Pacūnas (12); *Puzaičiai* k. (Puz.): avd. Puzaitis, plg. pvd. Puzà, Puzas (13); *Bučiučiai* k. (Buč.): pvd. Bučiuūnas (14); *Driskūnai* k. (Pam.): avd. *Driskūnas, plg. Driskius (Pam.) (15); *Sičioniai* (*Sičionys*) k. (Sič.): avd. *Sičionis, plg. pvd. Sičiuūnas (16).

1.1.2. Socialinės aplinkos reiškinių pavadinimas – 1: *Bóbeliai* k. d. (Ans.): bobelis, bóbelis ‘trobelninkas, kampininkas, mažžemis’ (17).

1.2. Vediniai

1.2.1. Priesagų vediniai. Priesaginis darybos būdas laikomas vienu archajiškiausių lietuvių vietovardžių darybos būdų. Jų darybai naudotos 7 priesagos. Iš viso užrašyta 11 oikonimų su priesagomis. Oikonimai išdėstyti abėcėlės tvarka pagal priesagas:

-ava – 2: *Jur-áva* vnk. (Sič.): pvd. Jūras (18); *Labūn-ava* k. (Lab.): pvd. Labūnas (19).

-eliai – 1: *Lin-ėliai* k. (Lin., Lab.): linas ‘bot. smulkus laukinis, dekoratyvinis ir kultūrinis, pluoštinis ir aliejinis augalas; jo stiebas’ (20).

-yčia – 1: *Hanuseò-yčia* k. (Ans.): plg. adv. *Hanusevičius, pvd. Hanusaūškas.

-ija – 1: *Zabór-ija* vnk. (Sič.): pvd. Zabōras (21).

-iškė(s)/-iškiei – 4: *Brum-iškiai* k. (Kač.): pvd. Brumys (22); *Kunig-iškė* // *Kunig-iškiai* vnk. (Lab., Pam.): labiau tikėtina, kad iš kunigas ‘dvasininkas’, nors plg. pvd. Kunig-iškis (23); *Zabiēl-iškės* dv. (Ser.): Zabiēlā (24).

- (8) Buvo 25 sodybos, šiuo metu likę 8. Žmonės pasakoja, kad karo su švedais metu kaimo vietoje buvęs miškas. Jame apsistojo švedų kariai, kurių vadas buvo Hānus Miņko. Jie kirto mišką, dirbo žemę, sodino mišką. Vėliau, kada įsikūrė lenkai, tą kaimą pavadino Hanusevyčia, o sulietuvinus liko Añsainiai. Kaime gyvenusios Anusauskų ir Ganusauskų šeimos buvo pasiturintys ūkininkai.
- (9) Buvęs kaimas už Urkos upelio, iš viso buvo 16 kiemų.
- (10) Pateikta vietinių gyventojų liaudiška etimologija, jog pavadinimas kilo nuo to, kad dauguma gyventojų turėjo po mažą rėželį žemės (kruopelytę).
- (11) Buv. 50 ha palivarkėlis, priklausęs Labūnavos dvarui.
- (12) Išnykęs kaimas, buvo 11 sodybų; dalis kaimo žemės buvo miškas, dalis dirbama, trečioji kaimo dalis priklausė „Aukso varpos“ kolūkiui (Pelėdnagių apyl.).
- (13) Buvęs apie 10 sodybų kaimas, dabar dirbama žemė.
- (14) Kaimas netoli Nevėžio ir buvusios užtvankos; pavadinimas kilo nuo to, kad kaimo žmonės žvejojo su „bučiais“.
- (15) Baudžiaivos laikais taip vadintas Pamėklių k., nes žmonės buvo labai nuskurdę.
- (16) 13-os kiemų kaimas.
- (17) Žmonių namai ir žmonės, kurie neturėjo savos žemės ir ėjo dirbti pas ponus.
- (18) Vienkiemis, kuriame gyveno viena šeima.
- (19) 24-ių kiemų kaimas.
- (20) Buv. 15-os sodybų kaimas; vieta, kur buvo Linelių k., dabar jis perkeltas į gyvenvietę.
- (21) Vienkiemis, kuriame gyveno trys rusų tautybės šeimos (Kalpakovai).
- (22) Senov. Kačėrgių k. pavadinimas.
- (23) Taip vadintas Ibensko vienkiemis.
- (24) Buvusi pono Zabiēlos dvarvietė.

-k- – 1: *Brazili-k-a* k. d. (Buč.): iš valstybės vardo Brazilija [plg. 10, 557] (25).

-ulis – 1: *Tėlb-ulis* vnk. (Sič.): pamatinis žodis neaiškus, plg. telpà sf. 'talpa' (26).

1.2.2. Priešdėlių vediniai. Priešdėlių vediniai užrašyti 2. Jie padaryti iš hidronimų: *Pa-barùpė* k. (Pab.): Barùpė up. (27); *Pa-mėkliai* k. (Pam.): Mėkla up. (28).

1.3. Sudurtinis oikonimas (dūrinys) užrašytas tik vienas: *Andr-ì-pulis* // *Andr-ì-polis* plv., vnk. (Lab., Sič.): adv. Añdris, Añdrius (29).

1.4. Sudėtiniai oikonimai sudaryti iš dviejų savarankiškų žodžių. Pirmasis žodis (arba sandas) nurodo objekto skiriamąjį požymį (priklausomybę, lokalizaciją, ypatybę), o antrasis dažniausiai įvardija patį objektą (sodybą, dvarą). Sudėtiniai vardai pagal dėmenų sintaksinį ryšius skirstomi į kilmininkinius ir kvalifikacinius.

1.4.1. Kilmininkiniai oikonimai. Kilmininkinių oikonimų pirmasis dėmuo yra kokio nors žodžio kilmininkas, apibrėžiantis, paaiškinantis, išskiriantis tą objektą. Jų užrašyta 12.

1.4.1.1. Pirmuoju junginio sandu eina asmenvardis – 7: *Kajetòno sodyba* (Puz.): plg. Kajetà; *Stanislovo sodyba* (Puz.): adv. Stanislovas (30); *Strázdo Jùsto dvàras* dv. (Ser.): pvd. *Strázdas* (31); *Strázdo Viñco dvàras* dv. (Ser.): pvd. *Strázdas* (32); *Tiškėvičiaus rūmai* rm. (Buč.): pvd. *Tiškėvičius* (33); *Žlióbos sodyba* (Buč.): *Žliobà* (34); *Valerijòno sodyba* (Puz.): adv. Valerijonas (35). Šie oikonimai turi posesyvinę reikšmę. Pirmasis dėmuo yra savininko asmenvardžio kilmininkas, kuris rodo vietos priklausomybę asmeniui [plg. 13, 238–239].

1.4.1.2. Pirmuoju sandu eina toponimas – 2: *Serbinų dvaras* dv. (Ser.) (36), *Serbinų palivàrkas* plv. (Pab.) (37): Serbinaĩ k.

1.4.1.3. Pirmuoju junginio sandu eina bendrinis žodis – 3: *Eĩgulio sodyba* (Puz.): eigulys 'eiguvos prižiūrėtojas, tvarkytojas' (38); *Kàlvio sodyba* (Puz.): kalvis 'kas verčiasi metalo kalimo amatu' (39); *Stàliaus sodyba* (Puz.): stàlius 'meistras, dirbantis baldus' (40).

(25) Kaimo vieta, kur buvę keli smulkesni kaimai po 2 ha žemės (ironiška prasme).

(26) Vietovė, kur gyveno dvi rusų šeimos.

(27) Buvęs kaimas, pavadinimas kilęs nuo Barupės upės; jame gyveno apie 16 šeimų, vienkiemiai buvo išsidėstę abiejuose Barupės krantuose, netoli vienas kito.

(28) Kaimas, pavadintas nuo upelio Mėkla, susikūręs po 1863 m., kai buvo dalijamas dvaro žemės.

(29) Buvusi pono palivarko vieta; vienkiemis, kuriame gyveno dvi šeimos.

(30) Gyveno trys sūnūs – Kazimieras, Petras ir Antanas Urbonavičiai, pavadinimas pagal tėvą Stanislovą Urbonavičių.

(31) Serbinų dvaro vienos pusės pavadinimas.

(32) Serbinų dvaro vienos pusės pavadinimas.

(33) Priklausę grafiui Tiškevičiui, po jo – Zabelai, vėliau – vokiečiui baronui Bugbergui.

(34) Sodyba Bučiūnų kaime.

(35) Eigulio Valerijono Urbonavičiaus sodyba (dar vadinama *Eĩgulio sodyba*).

(36) Serbinų žemės minimos O. Milašiaus *Lietuviškose pasakose*; jo senoliai, gyvenę senovės Serbijoje, persikėlė į Lietuvą ir gyveno dvaruose prie Babtų, Labūnavos, Serbinų dvarų apsaugai atsivežę serbų (žmonės juos vadino „serbijakais“ – manoma, kad nuo to kilo pavadinimas). Viename iš dvaro pastatų buvo Serbinų pradinė mokykla.

(37) Buvęs Labūnavos dvaro palivarkas.

(38) Eigulio Valerijono Urbonavičiaus sodyba (dar vadinama *Valerijono sodyba*).

(39) Kalvio Prano Leonavičiaus sodyba.

(40) Staliaus Jono Leonavičiaus sodyba.

1.4.2. Užrašyti du kvalifikaciniai oikonimai. Sudėtinių kvalifikacinių oikonimų sandai susiję ypatybės nusakymo ryšiu: *Linėliai* I k. (Lin.): Linėliai k. (41); *Linėliai* II k. (Lin.): Linėliai k. (42).

Kadangi straipsnyje aptariami tik vietinių gyventojų pateikti oikonimai (o ne visi toje teritorijoje esantys oficialūs oikonimai), daryti konkrečių išvadų apie jų darybą negalima. Abejonių nekelia tai, kad kaimų vardų daryboje vyrauja pirminiai asmenvardiniai vadinamieji *pluralia tantum* oikonimai; neoficialieji oikonimai (sodybos, dvarai) dažniausiai padaromi sudėjimo būdu. Oficialieji ir neoficialieji oikonimai pramaišiu sudaromi tiek su lietuviškomis, tiek su slaviškomis priesagomis. Produktiviausia priesaga -išk- turi posesyvinę funkciją [plg. 1, 55].

2. HIDRONIMAI

Surašyti tikriniai Labūnavos apylinkių vandens telkinių vardai: upių, upelių, ežerų, tvenkinių, marių, užtvankų, šaltinių, pelkių, raistų, klampynių, liūnų, griovių, balų. Iš viso užfiksuoti 29. Vyrauja apeliatyviniai vandenvardžiai – 23.

2.1. Pirminiai hidronimai – 9. Tai hidronimai, darybos procese neįgiję jokių papildomų formantų. *Balóksnė* b. (Puz.): balóksnė, balóksnis ‘maža bala, klanas’; *Dumblýnė* b. (Buč.): dumblýnė ‘vieta, kur daug dumblo’; *Mékla* up. (Pam.): mékla ‘vėpla’ [žr. 22, 45]; *Pjáunė* grv. (Pam.): pjáunė ‘pjaunama pelkė, loma, kur pavasarį ir rudenį stovi vanduo; pelkėti krūmai’ (43); *Prúdas* klmp. (Ser.): prúdas (44); *Skruzdělýnė* upl. (Puz.): skruzdělýnė ‘vieta, kur daug skruzdelių’; *Šaltinis* šlt. (Sič.): šaltinis (45); *Upėlis* upl. (Kač.) (46); *Upėlis* grv. (Sič.) (47): upėlis.

2.2. Vediniai

2.2.1. Priesagų vediniai – 3.

-inys – 1: *Tilt-inýs* upl. (Kač.): tiltas [žr. 22, 161].

-ka – 1: *Pudeľ-ka* up. (Pam.) – plg. lenk. pudełko ‘dėžutė’ (48).

Ne visai aiškios darybos yra hidronimas *Žyd-ar-ũčiai* upl. (Puz.): žydai (49).

2.2.2. Galūnių vediniai.

-ė – 1: *Klañp-ė* klmp. (Pam.), *Klañp-ės* klmp. (Kr.): klampūs, -i [plg. 20, 61].

2.2.3. Sudurtiniai hidronimai – 7: *Kern-ũ-balė* b. (Kr.): pvd. Kernà, balà (50); *Bar-ùpė* upl. (Lab.): bar- sando kilmė neaiški [žr. 22, 58], ùpė; *Dúd-balis* b. // *Dúd-balės* b. (Buč.): pvd. Dūdà (51); *Liel-ùpė* // *Lel-ùpė* upl. (Sič.): *lielas, plg. lat. liēls ‘didelis’ [žr. 20, 248];

(41) Kaimas, susikūręs po buržuazinės žemės reformos iš Kruopių kaimo dalies, t. y. iš tų, kurie išsikėlė iš Kruopių k., pavadinta Lineliais, nes ten seniau sėdavo linus.

(42) Buv. Linelių kaimo dalis, į kurią vėliau atsikėlę žmonės iš Kruopių k.

(43) Griovys stačiais krantais Servitgalių miške.

(44) Klampynė Serbinų miško viduryje.

(45) Kalno plotas su iš žemės trykštančiu vandeniu (paversmiai).

(46) Upeliukas, įtekantis į Urkos upelį.

(47) Buv. upelio pavadinimas, dabar iškastas griovys.

(48) Vandens plotas, kur į bendrą vagą subėgdavo Barupė ir Mékla. Taip pat sakoma, kad tame mažame ežerėlyje kažkas paslėpė dėžutę su turtais.

(49) Upelis, tekėjęs iš Puzaičių miško į Barupę, ši – į Nevėžį.

(50) Vieta pagal pono Kernos pavardę, kur girdydavo karves.

(51) Didelė ilgai neišdžiūstanti bala prie Barupės, kur būdavo labai daug varlių ir vakarais jos „pūsavo savo dūdas“.

Žid-a-rėzka b. (Lab.): žydas, rus. резка, резать 'pjauti' (52); *Šak-upelis* upl. (Buč.): šakà 'upės atsišakojimas', upėlis (53); *Šark-a-bala* plk. (Ans.): šarka, balà [20, 232].

2.2.4. Sudėtiniai hidronimai.

2.2.4.1. Kilmininkiniai hidronimai – 8: *Bùtkaus ežeras* ež. (Kr.): Bùtkus; *Grigo duobė* db. (Kr.): Grigas (54); *Klebōno klatpės* klmp., b. (Kr.): klebōnas (55); *Kunigo ežeras* ež. (Lab.): kùnigas (56); *Kunigo upėlis* upl. (Sič.): kùnigas (57); *Šilo upėlis* upl. (Ans.): šilas (58); *Vėlnio šaltinis* šlt. (Lab.): vėlnias (59); *Labūnavos marios* užtv. (Lab.): Labūnava (60).

2.2.4.2. Kvalifikaciniai hidronimai – 1: *Viėlka blota* b. (Puz.): plg. rus. великий 'didis, didysis, didelis', болото 'pelkė, bala' (61).

Aptarus Labūnavos apylinkėse žinomus hidronimus matyti, kad dažniau vartojami sudūrimo ir sudėjimo būdai. Šiuo atveju pirmasis sandas rodo objekto skiriamąjį požymį, ant-rasis – dažniausiai yra objekto bendrinis pavadinimas. Pastebėta, kad objektai pavadinami ir slaviškais (rusiškais ir lenkiškais) žodžiais.

3. AGRONIMAI

Žemės plotų, laukų, arimų, dirvų, dirbamų žemių, pievų, lankų pavadinimų užrašyta 104. Daugiausia – apeliatyvinių agronimų (aptikti 64), mažesnę dalį sudaro asmenvardiniai žemėvardžiai – 24, mažiausią – kilę iš kitų vietovardžių ir neaiškios kilmės agronimai (rasta po 8).

3.1. Pirminiai agronimai. Užrašyta 40 pirminių agronimų. Pirminiai, neįgiję jokių dar-ybos formantų, ir daugiskaitiniai (*pluralia tantum*) agronimai aptariami drauge, skiriamos tik semantinės grupės.

2.1.1. Rasti du asmenvardinės kilmės daugiskaitiniai (*pluralia tantum*) agronimai: *Graĩniai* d. ž. (Pam.): pvd. Grainys; *Kalpōkai* gn. (Kač.): pvd. Kalpōkas (62).

2.1.2. Iš kito toponimo – 2: *Andrìpulis* l. (Lab.): *Andrìpulis* // *Andrìpolis* plv., vnk. (Lab., Sič.); *Tiltinis* d. ž. (Kač.): Tiltinis up.

3.1.3. Perkeltiniai vardai – 1: *Amúras* dr. (Ser.): perkeltinis vv. iš Rusijos buvusios srities Amúras [10, 86] (63).

3.1.4. Iš vietų pavadinimų – 18: *Alksnynai* pv. (Kr.): *alksnynas* (64) 'alksnių miškas'; *Alksnýtė* pv. (Kr.): *alksnýtė* 'alksnių krūmai, nedidelis alksnynas' (65); *Ažuolynas* pv. (Pab.): *qžuolynas*

(52) Vieta baloje, šaltiniai, kur nuskendo žydas.

(53) Mažas upelis prie Kruopių miško.

(54) Įduba pievoje, kur nuskendo Grigas.

(55) Vieta klebono miške, kur buvo klampu, balos.

(56) Ežeras prie kunigo žemės.

(57) Iš Kunigo miško į Barupę įtekąs 3 km upelis.

(58) Tekėjo per šilą.

(59) Plytomis grįstas šaltinis ir vieta aplink jį buv. barono parke, jame buvo girdomi dvaro arkliai, ten buvusi velnio skulptūra.

(60) 130 ha, vietomis iki 0,5 km pločio užtvanka, apimanti Serbinų, Pamėklių, Servitgalių, Sičionių, An-sainių, Labūnavos kaimuose ištvinusias Barupės ir Mėklos upelių vagas.

(61) Pieva, bala Puzaičių miško viduryje.

(62) Buvusios ganyklos.

(63) Kalnuotas, molingas dirvos plotas, 40 ha.

(64) Pieva prie Nevėžio.

(65) Pieva prie Barupės upelio.

‘ąžuolų miškas’ (66); *Avinýkas* pv. (Buč.): avinýkas ‘avininkas – užtvara lauke avims’ (67); *Degimai* pv. (Ans.): degimas ‘išdegusi vieta’ (pieva, pelkė, miškas); degėsė; *Dirvónai* buv. gn. (Kač.): dirvónas ‘apleista, nedirbama, sužėlusi dirva’; *Draustiniai* vt. (Buč.): draustinis ‘gamtos apsaugai paskirtas žemės plotas’ (68); *Dūlyna* pv. (Puz.): dūlynas (69); *Girininkijà* l. (Lab.): girininkijà ‘miško plotas, apimantis kelias eiguvas’ (70); *Gōjus* išn. gn. (Kač.): gōjus ntk. ‘giraitė, miškelis’ (71); *Kampaĩ* pv. (Kr.): kaĩmpas ‘nuošali vieta’ (72); *Pabalė* pv. (Buč.): pabalė ‘vieta pagal balą’ (73); *Pagójai* pv. (Sič.): pagojis ‘vieta prie gojaus’ (74); *Paupýs* ln. (Lab.): paupýs ‘vieta palei upę, pakrantė’ (75); *Priėvartis (-čiai)* pv. (Ans.): priėvartė, priėvartis ‘vieta netoli vartų, prieš vartus’; *Sodýbos* pv. (Kr., Sič.): sodýba ‘žemė apie namus su visais trobesiais; vieta, kurioje buvo trovos’; *Švendrýnė* pv. (Kr.): *švendrýnas*, *švendrýnė* ‘švendrų priaugęs plotas’; *Vandliárnia* ž. p. (Lin.): plg. lenk. wędlarnia / wędzarnia ‘rūkytos mėsos parduotuvė, vieta, kur buvo rūkomi mėsos gaminiai, mėsos rūkykla’ (76); *Velėkla* pv. (Puz.): velėkla ‘vieta, kur velėja’ (77).

3.1.5. Iš įvairių bendrinių daiktavardžių – 10: *Cigónė* pv. (Buč.): cigónė ‘cigonas – čigonų tautybės žmogus’ (dar vadinama *Cigonìškė* pv.) (78); *Dzesencýnas* lk. (Buč.): dzesencinà iš desentinà ‘dešimtoji dalis’ (79); *Įšorė* pv. (Puz.): išorė ‘daikto ar žmogaus iš išorės matomoji pusė’ (80); *Plýtinė* ž. p. (Lin.): plýtinė ‘plytų gamyklà, dar vad. *Mladachavos plýtinė* (81); *Pamolka* ln. (Ans.): plg. rus. помолвка ‘psn. sužadėtuovė’ (82); *Páslanka* // *Páslanka* pv. (Puz.): paslankà ‘paslankumas, rangumas, veiklumas’ (83); *Pridóčkai* l. (Kr.): *pridóčkas sm. ‘priedas; pridėtinis žemės sklypas; turtas’ (84); *Šniūras* l. (Kr.): šniūras ntk. = ‘raištis’ (85); *Tablica* ž. p. (Pam.): plg. rus. таблица ‘lentelė’ (86); *Zamėna* ž. p. (Pam.): plg. rus. замена ‘pakeitimas; pakaitalas’ (87).

(66) 60 arų pieva su ąžuolais.

(67) Pieva prie Žliobos sodybos Bučiūnų kaime, ten buvo ganomos avys.

(68) Vieta, kur perėdavo gandrai ir buvo aukštų medžių; 1931–1932 m. valstiečiai šią vietą globojo, kad gandrai galėtų perėti.

(69) Šlapia 2 ha pieva.

(70) Laukas prie girininkijos Nevėžio link.

(71) Senov. ganyklų plotas.

(72) Pieva, kur į Nevėžį įteka Barupė.

(73) Pievos prie Karnaviškių miško.

(74) Pieva prie Sičionių miško.

(75) Krantas ir lankos prie upės.

(76) Buv. Labūnavos dvaro žemės plotas, kur būdavo degama kalvei anglis.

(77) 0,7 ha pieva, kurioje yra akmenimis išgrįsta duobė, ją iškasė Napoleono kareiviai vandeniui, bijodami užnuodyto vandens.

(78) Pieva prie Nevėžio, kur apsistodavo ir laužus kūrėdavo čigonų taboras.

(79) Laukas, buvęs padalytas penkiems broliams (nuo mato vieneto).

(80) 5 ha pieva.

(81) Žemės plotas, upelio krantas.

(82) Lanka Pamėklių link, dabar užtvindyta.

(83) 2 ha pieva prie Barupės upelio.

(84) Laukai kaimo gale, buvę pridėti kaip priedas prie sklypų (žodis iš lenkų k.).

(85) Buvęs bendras laukas Vanagiškės pievos gale.

(86) Vieta apie ženklą, skiriančią Servitgalio mišką nuo valdiško miško; žemės plotas tarp miškų.

(87) 10 ha žemės plotas.

3.1.6. Iš įvairių fiziografinių terminų – 5: *Balỹnė* dr. (Ser.): balỹnė ‘balýnas – šlapios vietos, balos; balotas’ (88); *Dúobos* ln. (Kr.): duobà ‘drevė’ (89); *Lankà* pv. (Buč.): *lankà* ‘užliejama paupio pieva’ (90); *Pagúrka* // *Pugūrak* (Sič., Pab.): plg. lenk. górka, pagorek ‘kalnelis’ (91); *Výspa* ž. p. (Lin.): len. wyspa ‘sala’ (92); *Vėja* ž. p. (Pam.): vejà ‘jauna žolė; pievelė’.

3.1.7. Iš būdvardžio – 2: *Pakreĩviai* // *Pakrėvos* (Lab.): pakreĩvas ‘kreivokas’ (93); *Siaũrai* pv. (Puz.): siaũras ‘kuris mažo pločio’ (94).

3.2. Vediniai. Agronimų vedinių užrašyta 35.

3.2.1. Priesagų vediniai – 30.

-ava – 1: *Mlad-ak-ava* pv. (Lab.): plg. lenk. młody ‘jaunas’.

-alis (-aliai) – 2: *Kūl-ālis* gn. (Buč.): kūlỹs ‘storas ilginių šiaudų ryšulys’; *Lauk-aliai* pv. (Buč.): laũkas.

-elis (-eliai) – 5: *Goj-ēlis* // *Guj-ēlis* krm. (Kr.): gōjus (95); *Krūm-ēliai* krm. (Kač.): krūmas (96); *Šniūr-ēliai* l. (Kr.) (97), *Šniūr-ēliai* l. (Buč.) (98): šniũras ntk. ‘raištis, varstis, rėžis’; *Skēr-ēliai* l. (Buč.): skērỹs ‘zool. panašus į žiogą šiltųjų kraštų vabzdys’.

-ymas – 1: *Glud-ymai* pv. (Ser.): plg. glũdas ‘bot. graižiažiedžių šeimos dekoratyvinis augalas’ (*Coreopsis*) (99).

-inė/-inės – 2: *Jāz-inės* pv. (Kr.): adv. Jādzė (100); *Šark-inė* krm. (Buč.): šarka (101).

-ynė – 5: *Kāspar-ynė* pv. (Ser.): pav. Kāšparas (102); *Stas-ynė* pv. (Pam.): pvd. Stasỹs (103); *Zablack-ynė* d. ž. (Buč.): pvd. Zablāckis (104); *Skruzdēl-ynė* ž. p. (Pab.): skruzdėlė (105); *Žqsynė* l. pv. (Pam.): žq̄sis ‘zool. didelis laukinis ir naminis vandenų paukštis’.

-iškė(-iškės)/-iškis (-iškiai) – 7: *Balnēl-iškė* v. (Kr.): balnēlis (106); *Geln-iškiai* pv. (Kač.): adv. *Gelnis, plg. pav. Galnius (107); *Karnav-iškės* l. (Buč.): pvd. Karnāvičius (108); *Salamīn-iškė*

(88) Dirva, kur vanduo apsemdavo šieną.

(89) Lankos (pievos) prie Barupės.

(90) 60 ha pieva prie Nevėžio žemesnėje vietoje; joje išsiliedavusi upė.

(91) 40 ha pieva, dabar melioruota.

(92) Buv. Labūnavos dvaro žemės 40 ha plotas, aukštumėlė, aplink kurią buvo vanduo.

(93) 60 ha pieva buvusiam Labūnavos dvare prie Nevėžio, dabar numelioruota. Dar vadinamos *Pakriėvos* lankos pv. (Lab.)

(94) 5 ha pieva, bėsitęsianti pamiške.

(95) 1 ha krūmai, pievutės su krūmais prie tilto.

(96) Krūmai ir balutės prie Urkos upelio.

(97) Laukas, anksčiau buvęs viso Kruopių k. nuosavybė.

(98) Laukai prie Bučiūnų kelio, kurie anksčiau buvo bendri.

(99) 40–50 arų pailga pieva.

(100) Dirva prie Kruopių k.

(101) Krūmai, kur būdavo daug šakų.

(102) 5 ha pieva.

(103) Pieva prie Barupės.

(104) Senov. rėžių („šniūrų“) pavadinimas.

(105) 3 ha žemės plotas su krūmais (nuo upelio).

(106) Vieta, kur ganydavo arklius, kur Barupė įteka į Nevėžį.

(107) 10 ha pieva.

(108) Laukas kaimo gale.

d. (Ans.): adv. *Salaminas, plg. pav. Salamončikas (109); *Šeštōk-iškis* pv. (Kač.): pvd. Šeštōkas, bei šeštōkas 'šešta valako dalis' (110); *Stan-iškė* pv. (Lab.): pvd. Stanys (111). Nėra visiškai aiški toponimo *Bacal-iška* ž. p. (Pam.) kilmė, plg. avd. *Bacalis, plg. pvd. Bačālis, Bačēlis, Bačialis.

-ytis/-ytė (-ytės) – 2: *Berž-ytis* gn. (Lab.): bėržas (112); *Karkl-ytė // Karkl-ytės* pv., krm. (Puz., Sič., Kr.): kařklas (113).

-iukės – 1: *Dalenk-iukės* l. (Buč.): plg. lenk. daleki 'tolimas', dal 'toluma' (114).

-ka – 4: *Fugelián-ka* pv. (Pab.): pamatinis žodis nėra aiškus, gali būti bendrinis žodis, paskolintas iš slavų kalbos, bet plg. pvd. Fugelėvičius (115); *Spulnián-ka* d. ž. (Kr.): plg. lenk. wspólny 'bendras'; wspólność 'bendrumas'; wspólny, wspólna 'bendras, bendra' (116).

3.2.2. Priešdėlių vediniai – 4:

pa- – 3: *Pa-gráimė* ln. (Lab.): pvd. Grainys (117); *Pa-bāšnė // Pa-bāšnia* dr. (Lab.): Bāšnia vt. (118); *Pa-gróblia* dr. (Lab.): plg. Groblios kelias (119);

pro- – 1: *Pro-vařčiai* pv. (Buč.) (120): gal sietina su vartyti 'kraipyti, sukinėti; draikyti verčiant; daugelį griauti', veřti 'guldyti, griauti ant šono'.

3.2.3. Galūnių vediniai – 1:

-ė – 1: *Dalýn-ė* pv. (Puz.): plg. rus. дальность 'tōlis';

3.3. Sudurtiniai agronimai – 3: *Aviėč-balė* krm. (Kač.): aviėtė, balà (121); *Bařč-lankelė* pv. (Sič.): bařštis 'bot. skėtinių šeimos pievų žolė', lankėlė (122); *Vėj-i-pievė* pv. (Puz.): vėjas, pieva (123).

3.4. Prielinksniniai agronimai. Sudėtinių prielinksninių agronimų, kurių pirmasis komponentas yra prielinksnis, o antrasis – bendrinis daiktavardis, yra 4. Agronimai padaryti su prielinksniu *po-*: *Po gandrālizdžiu* pv. (Pab.): gandrālizdis (124); *Po skirpstū* dr. (Kr.): skirpstas 'bot. medis giliai suaižėjusia žieve, panašus į vinkšną' (125); *Po ažuolu* pv. (Kač.): ažuolas (126).

Neaiškus prielinksninis agronimas *Pudlinscýny* l. (Puz.) (127).

(109) Dirva buvusio valstiečio gyvenamoje vietoje.

(110) Pieva miške.

(111) Pieva, kur vykdavo gegužinės.

(112) Ganyklos prie beržyno.

(113) 30 ha pieva, ganykla paupyje prie Labūnavos miško, kur augo daug karklų.

(114) Mažesni už „šniūrus“ laukeliai prie Nevėžio.

(115) Senov. rėžių („šniūrų“) pavadinimas, vėliau to ploto pavadinimas.

(116) Žemė, kuri nepriklausė niekam, vieta gale rėželių; ja naudojosi visi; žodis iš lenkų k.

(117) Lanka prie Nevėžio, apie 10 ha.

(118) Dirva už seno dvaro pastato bokšto formos iki paplentės ir Pakapių–Kačergių vieřkelio.

(119) Dirva tarp antrojo Groblios kelio ir krūmų, iš kurių iřteka mažas upelis; lauko galas atsiremia į miškėlį.

(120) Vandens pilna pieva.

(121) Kemsynas prie Urkos upelio, avietėmis apaugę krūmai.

(122) Pieva, kurioje augo rūgštynės; karštą, grietine užbaltintą rūgštynių sriubą žmonės vadina bařščiais, iš to kilo pavadinimas. Dar vadinama *Bařščių lankėlė*.

(123) Pieva vidury Puzaičių miško, graži lygumėlė.

(124) 30 ha krūmais apsupta pievutė.

(125) Dirvos plotas prie skirpsto (gubos).

(126) Vieta po ažuolu prie Urkos upelio pievoje, kur rinkdavosi piemenys.

(127) 8 ha lauko plotas, iš lenkų k. „prie guobų, po guobomis“.

Apskritai, visi prielinksniniai toponimai yra gana momentiniai, trumpalaikiai, todėl sunku nuspręsti, ar iš viso jie laikytini toponimais.

3.5. Sudėtiniai agronimai – 31.

3.5.1. Kilmininkiniai agronimai – 28.

3.5.1.1. Pirmuoju junginio sandu eina asmenvardis – 12: *Bajársko laňkos* ln. (Buč.): pvd. Bajárskas (128); *Ibénsko pieva* pv. (Lab.): pvd. Ibénskas; *Kérsos rótušė* kr. (Buč.): pvd. Kerzà (129); *Kuprėvičiaus lankà* pv. (Puz.): pvd. Kuprėvičius (130); *Labùčio pieva* pv. (Lab.): pvd. Labùtis (131); *Matušako laũkas* l. (Lab.): adv. *Matušakas, plg. pav. *Matuša, *Matušis, Matušà; *Melnikáičio pieva* pv. (Lab.): adv. *Melninkaitis, plg. pvd. Mėlninkas (132); *Naujoko lankà* pv. (Puz.): pvd. Naujokas (133); *Navičko pieva* pv. (Lab.): pvd. Navickas; *Pšenáškos Mýkolo lankà* pv. (Puz.): pvd. Pšenaškà (134); *Vacénco lankà* pv. (Puz.): plg. lenk. avd. Wacianiec [14]; *Vólko lankà* ln. (Pac.): pvd. Vólkus (135); *Zablockinės pievos* pv. (Buč.): plg. vv. Zablackynė d. ž. (136).

3.5.1.2. Pirmuoju junginio sandu eina fiziografiniai terminai – 1: *Atāvaros pievos* (Lab.): atāvaras 'sietuva; neužšalanti, atsivėrusi vieta upėje, ežere' (137).

3.5.1.3. Pirmuoju sandu eina kiti bendriniai daiktavardžiai ir vietų pavadinimai – 11: *Bařščiũ lankėlė* (Sič.): bařstis; *Bažnýčkaimio šniũras* lk. (Kr.): bažnýčkaimis (138); *Dirvonũ pieva* (Kač.): dirvõnas; *Dvāro laũkas* l. (Lab.), *Dvāro rubėžius* l. (Lab.) (139), *Dvāro žėmė* l. (Lab.) (140); dvāras; *Felčerio pieva* (Sič.): felčėris 'asmuo su viduriniu medicininiu išsilaviniu, gydytojo padėjėjas'; *Kũnigo pieva* (Lab.): kũnigas; *Kónec pole* dr. (Puz.): plg. rus. конец 'galas', поле 'laukas' (141); *Pāũpio pieva* (Pab.): paupỹs (142); *Pakriėvos laňkos* pv. (Lab.): pakreivas 'kreivokas' (dar vadinamos *Pakreiviai* // *Pakrėvos* (Lab.)). *Šveicárska dalýna* sln. (Ans.): šveicaras, rus. далина, долина 'slėnis; žemuma' (143).

3.5.1.4. Pirmuoju sandu eina toponimai – 4: *Bučiũnũ krũmai* krm. (Buč.): Bučiũnai k.; *Labũnavos laũkas* l. (Lab.): Labũnava k. (144); *Serbinũ pakrũmės* krm. (Ser.): Serbinũ dvāras (145); *Siaurėkai šniũrai* d. ž. (Kač.): *Siaũrai* pv. (Puz.) (146).

3.5.2. Kvalifikaciniai agronimai – 3.

- (128) Dirva, kur buvo Bajarskų sklypas.
- (129) Nevėžio krantas, kur ganė avis.
- (130) Pievos dalis prie Mėklos upės.
- (131) Pieva prie mokyklos, kurią šienauja Labutis.
- (132) Pagal pavardės panašumą į M. Melnikaitės pavardę (Marytės Mačiauskaitės).
- (133) Pievos dalis prie Mėklos upės.
- (134) Pievos dalis prie Mėklos upės.
- (135) Žmogaus pieva prie upės.
- (136) Prie Kruopių miško.
- (137) Pievos prie Nevėžio.
- (138) Laukas prie koplyčios, buvęs bendras visam kaimui.
- (139) Laukas prie Barupės upės.
- (140) Laukas buvusio dvaro vietoje.
- (141) 20 ha dirvos plotas.
- (142) 30 ha pievos Barupės krantuose.
- (143) Ten buvusi karčiama, šuliny, kuriame nuskendo tarnaitė.
- (144) 214 ha dirva buvusioje dvaro žemėje ir prie pirmosios Groblios kelio iki Girininkijos.
- (145) Vieta, kur būdavo daug aviečių.
- (146) Senovinių žemės rėžių pavadinimas.

Vardininkiniai vietų vardai paprastai turi ypatybės reikšmę, kurią nusako būdvardis (paprastasis arba įvardžiuotinis), einantis pirmuoju dėmeniu – 3: perkeltinės reikšmės agronimas *Baltà bóba* pv. (Ser.): baltà (147); *Didžióji pieva* (Pab.): didžióji (148); *Viëlka lónka* pv. (Sič.): plg. lenk. wiekla ‘didelė, ąka ‘pieva’.

Kelių agronimų kilmės nustatyti nepavyko: *Čebýsak* pv. (Puz.) (149); *Natiē-ka // Naté-ka // Notē-ka // Nūten-ka* ln., pv. (Ans., Lab.) (150); *Sekānai // Cekanai* d. ž. (Kr.) (151); *Báržgai* p. (Pam.) (152); *Dyroānik* pv. (Puz.) (153); *Žamaliánka* pv. (Pab.).

Agronimų daryboje, kaip ir tikėtasi, vyrauja antriniai agronimai: vediniai ir padaryti sudėjimo būdu.

4. DRIMONIMAI

Miškų, miško dalių, miškelių, gojų, krūmų, krūmynų vardų rasta 52. Asmenvardinių drimonimų – 9, apeliatyvinių – 36, iš kitų vietovardžių (oikonimų) kilusių drimonimų užfiksuota 8.

4.1. Pirminiai drimonimai – 19.

4.1.1. Iš vietos pavadinimo – 12: *Alksnýtė* mš. (Pam.): alksnýtė ‘alksnių krūmai, nedidelis alksynas’ (154); *Apušynė* mšk. (Pab.): apušynė ‘apušių priaugusi vieta’; *Ažuolýnas* mšk. (Buč.) (155), *Ažuolýnas* mšk. (Pam.) (156): ažuolýnas ‘ažuolų miškas’; *Beržýnas* mš. (Pam.): beržýnas ‘beržų miškas’ (157); *Degimaĩ* mšk. (Kr.): degimas (dar vad. *Deginiai* mšk. (Kr.)) (158); *Gōjus* mš. (Ans.): gōjus; *Krūmūkšniai* mš. (Buč.): plg. krūmókšnis ‘bot. mažas krūmas, krūmókšniai ‘nedidelių medelių, krūmų miškelis’ (159); *Plātimai* mš. (Pam.): plg. platimà ‘plačioji vieta, platuma’ (160); *Skynimaĩ* mš. vt. (Buč.): skýnimas ‘išskinta, išskirsta miško vieta’ (161); *Šilas* mš. (Ans.): šilas ‘smėlyno spygliuočių miškas’ (162); *Vēja* mš. (Puz.): vejà ‘jauna žolė; pievelė’ (163).

4.1.2. Iš įvairių bendrinių daiktavardžių – 5: *Deginiai* mšk. (Kr.): deginiai ‘svilėsiai’ (dar vadintas *Degimaĩ* mšk.); *Jėglos* mšk. (Kač.): plg. eglė (dar vadintas *Eglýnės miškeliu*); *Kulýs* mš. (Kr.): kulýs ‘storas ilginių šiaudų ryšulys’ (164); *Šlaĩtas* mšk. (Lab.): šlaĩtas ‘kalno šonas, atkalmė’ (165); *Vėjai* mšk. (Puz.): vėjas ‘gulsčia oro srovė’ (166).

(147) 50 arų pieva, ten esą pasikorusi moteriškė.

(148) 3 ha pieva prie Barupės.

(149) 8 ha pieva su miškais.

(150) Dabar užtvindyta lanka, pieva su medžiais ir krūmais.

(151) Buvę keturkampiai, maži rėžių („šniūru“) ploteliai pakalnėje.

(152) Pievos rėžio pavadinimas prie Servitgalių miško.

(153) 4 ha pieva už kaimo.

(154) Servitgalio miško dalis.

(155) Mažytis miškelis kaimo pakraštyje.

(156) Ažuolų miškelis už Barupės.

(157) Jaunas miškas, išaugęs kirtimo vietoje.

(158) Mažas miškelis degimų vietoje.

(159) 50 ha miško plotas.

(160) Servitgalio miško dalis.

(161) Vieta, kur buvo išskirstas miškas ir išaugo jaunuolynas.

(162) Miško dalis, kur augo eglės ir baravykai.

(163) Miško dalis.

(164) Lanka prie Barupės miško.

(165) Miškelis prie Barupės.

(166) Retas miškelis ant kalnelio.

4.1.3. Iš kito toponimo – 2: *Būtkiškiei* mš. (Kač.): Būtkiškiei k. (167); *Daugėlišké* mš. (Puz.): Daugėlišké k. (168).

4.2. Vediniai

4.2.1. Priesagų vediniai – 9.

-aitė – 1: *Gir-aitė* mšk. (Buč., Pam.): girià (169).

-ėlis – 1: *Durpyn-ėlis* mš. (Ser.): durpynas (170).

-ikas – 1: *Kelbòl-ikas* mšk. (Sič.): plg. kėlbas ‘nedidelė upių žuvelė, gruzdys, gruzas’ (*Cyprinus gobio*), dar. plg. keliukas ‘kelbas’; kelbūnas ‘keliukas’.

-ynė – 1: *Dragat-ynė* mš. (Pac., Pam.): pvd. Drāgatas (dar vad. *Dragāto miškas* mš. (Pac., Pam.)) (171).

-inės – 1: *Rabik-inės* mšk., krm. (Ser.): pvd. Rabikas, Rabikis.

-išké – 3: *Deln-iškė* mšk. (Lab.): dėlnas ‘vidinė rankos plaštakos dalis’ (172); *Kulviēt-iškė* mšk. (Buč.): Kūlvietis (173); *Tain-iškė* mšk. (Puz.): plg. rus. тайна ‘paslaptis’.

-iuk- – 1: *Beržyc-iūka* // *Beržyc-iūkė* // *Beržyc-iūkai* mšk., kr. (Ans., Lab.): plg. beržynas (174).

4.2.2. Priešdėlių vediniai – 1: *Pā-dub-uvis* mš. vt. (Kr.): plg. dubùs ‘įdubęs, įduobtas, gilus; talpus, erdvus’ (175).

4.2.3. Sudurtiniai drimonimai – 3: *Apskrit-a-kūlỹs* mš. d. (Kač.): āpskritas, -a ‘apskritimo, rato, žiedo formos; rutulio formos, apvalus, kūlỹs ‘storas ilginių šiaudų ryšulys’; *Barž-gojis* mšk. (Kr.): plg. bėržas, gojus ntk. ‘giraītė, miškėlis’; *Žalč-iu-baliai* mš. (Kač.): žaltys, balà (176).

4.2.4. Sudėtiniai drimonimai – 21.

4.2.4.1. Kilmininkiniai drimonimai – 20.

4.2.4.1.1. Pirmuoju sandu eina asmenvardis – 7: *Anasáusko gójus* mšk. (Lab.): pvd. Anasáuskas (177); *Dragāto miškas* (Pac., Pam.): pvd. Drāgatas (dar vadintas *Dragatynės* mš.); *Narašėvičiaus miškas* (Puz.): pvd. Narašėvičius (178); *Strāzdo miškėlis* (Ser.): pvd. Strāzdas; *Urbonāvičiaus miškas* (Puz.): pvd. Urbonāvičius (179); *Vólko miškas* (Pac.): pvd. Vólkas, Vólkus; *Zabiėlos miškas* (Sič.): pvd. Zabiela (dar vadintas *Dvāro mišku*, *Grāfo mišku*).

4.2.4.1.2. Pirmuoju sandu eina toponimas – 6: *Bučiūnų miškas* mš. (Buč.): Bučiūnai k.; *Kačėrgių miškas* (Kač.) Kačėrgiai k.; *Kruopių* // *Krópių miškas* (Kr.): Kruopiai k. (180);

(167) Seniau – miškas, vėliau vieta, kur buvo miškas.

(168) Puzaičių miško dalis, kur augdavo daug baravykų.

(169) Ansainių kaimo gyventojų miškelio plotai, Servitgalio miško dalis.

(170) Serbinų miško dalis.

(171) Servitgalio miško dalis netoli Dragato sodybos.

(172) Lapuočių miškelis.

(173) Miškelis pagal valstiečio pavardę.

(174) Miškelis, krūmai, augo beržai, gojelis prie Ansainių k.

(175) Vieta Kruopių miške.

(176) Nemažas miškas.

(177) Beržynėlis prie Anasausko sodybos.

(178) Puzaičių miško dalis prie žmogaus sodybos.

(179) Puzaičių miško dalis prie sodybos.

(180) Kruopių kaimo gyventojai turėjo po 8–10 ha miško rėžį.

Kernaviškės miškas (Ser.): plg. *Kernaviškė (181); *Puzaičių miškas* (Pam., Puz.): Puzaičiai k. (182); *Serbinų miškas* (Ser.): Serbinai k. (183).

4.2.4.1.3. Pirmuoju sandu eina kiti bendriniai daiktavardžiai ir vietų pavadinimai – 6: *Dvāro miškas* (Sič.): dvāras (dar vadintas *Zabiēlos mišku*, *Grāfo mišku*); *Eglīnės miškēlis* (Kač.) (184): eglīnē ‘eglių miškas’ (dar vadintas *Jēglos mšk.*) (Kač.); *Grāfo miškas* (Sič.): grāfas (dar vadintas *Zabiēlos mišku*, *Dvaro mišku*); *Kūnigo miškas* (Kr., Sič.): kūnigas (185); *Pakapių miškas* (Kač.): pakapē ‘vieta šalia kapinių’; *Pašilių miškas* (Buč., Pab.): pašilē ‘vieta prie šilo, miškelio’ (186).

4.2.4.1.4. Rastas vienas metaforinis drimonimas: *Lāpės urvai* mšk. vt. (Buč.): lāpē.

4.2.4.2. Kvalifikacinis drimonimas – 1: *Valdiškas miškas* (Kr., Sič.): valdiškas, -a (187).

Tyrimas rodo, kad vyrauja antrinės darybos drimonimai, kurie dažniausiai sudaromi sudėjimo būdu.

5. ORONIMAI

Oronimai užrašyti 7. Tai leistų daryti prielaidą, kad minėtame regione vyrauja lygumos arba kad įvardyti aukštesnes vietas gyventojams nėra poreikio.

5.1. Pirminiai oronimai – 1.

Užrašytas vienas priesaginis metaforinis pirminis oronimas: *Kapėliai* klv. (Buč.): kapėliai (188).

5.2. Vediniai

5.2.1. Priešdėlių vediniai – 1:

pa- – 1: *Pa-gòrkai* klnl. (Kr.): plg. rus ropa ‘kalnas’ (189).

5.2.2. Sudurtiniai oronimai – 1: *Raudón-kálnis* klnl. (Sič.): raudónas, kálnas (190).

5.2.3. Sudėtiniai drimonimai – 4. Visi aptikti oronimai yra kilmininkiniai.

5.2.3.1. Pirmasis sandas iš asmenvardžio – 2: *Tutkiēnės kálnas* (Pam.): pvd. Tutkà, Tùtkus (191); *Žukáusko kálnas* (Lab.): pvd. Žukáuskas.

5.2.3.1.2. Pirmasis sandas iš bendrinio daiktavardžio – 2: *Molýno kálnas* (Lab.): molýnas (192); *Súrių kalnēlis* klnl. (Kr.): sūris (193).

6. HODONIMAI

Hodonimų užrašyta 10.

6.1. Vediniai

6.1.1. Galūnių vediniai – 1:

(181) Ponui Kernai priklausęs miškas.

(182) Valdiškas miškas, dabar susidedąs iš 150 ha ir 49 ha plotų.

(183) Miškas prie Serbinų kaimo.

(184) Eglių miškėlis prie Urkos upelio.

(185) 40 ha miškas prie Kruopių kaimo, buvusi kunigo gyvenamoji vieta.

(186) Miškas prie Pabarupės ir Bučiūnų kaimų.

(187) Miškas prie Kruopių k.; 300 ha Servitgalių miškas.

(188) Vieta prie Nevėžio, nedidelė aukštumėlė, kalvelė, kur buvo rasta žmonių kaulų.

(189) Maži kalneliai prie Barupės.

(190) Kalnelis prie Barupės, pavadintas dėl raudono molio.

(191) Kalnas netoli Tutkienės namų.

(192) Molio kalnas, kuriame vaidenasi.

(193) Mažas kalniukas pievoje, kur piemenys valgydavo sūrius; kalnelio forma panaši į sūrį.

-a. *Gróbl-ia* kl. (Kr.): plg. groblŷs ‘sudžiūvėlis’ (194).

6.1.2. Sudėtiniai hodonimai – 9.

6.1.2.1. Kilmininkiniai hodonimai – 7: *Kačėrgių kėlias* kl. (Sič.): Kačėrgiai k. (195); *Labūnavos kėlias* kl. (Sič.): Labūnava (196); *Pabarūpės kėlias* kl. (Puz.): Pabarūpė k. (197); *Serbinų kėlias* kl. (Puz.): Serbinaĩ k. (198); *Siaurų kėlias* kl. (Puz.): *Siaūrai* pv.; *Stōniškių kálnas* kl. (Buč.): Stōniškiai k.; *Žeimių kėlias* kln. (Pam.): Žeimiaĩ k. (199).

6.1.2.2. Kvalifikaciniai hodonimai – 2: *Dvāro Gróblia antróji* kl. (Lab.): Gróblia kl. (Kr.) (200); *Dvāro Gróblia pirmóji* kl. (Lab.): Gróblia kl. (Kr.) (201).

Užrašyti tik derivacinių požymių turintys antriniai hodonimai, dažniausi – sudėtiniai.

7. KITI TOPONIMAI

Užfiksuota 13 smulkiųjų onimų, nepriskirtų nei vienai iš vietovardžių grupių, prie kurių pateikėjai pateikė paaiškinimus: *krantas, kryžius, sodas, vieta*.

7.1. Pirminiai – 4: *Bāšnia* vt. (Lab.): plg. rus. bašnia ‘bokštas’ (202); *Kalnėliai* kr. (Kr.): kálnelis (203); *Krantaĩ* vt. (Kač.): krañtas ‘žemės pakraštys prie upės, ežero, jūros’ (204); *Polōciai* sd., ž. (Lab.): palōciai, palōcius ‘rūmai’ (205).

7.2. Vediniai

7.2.1. Priesagų vediniai – 5:

-elis – 1: *Šlait-ėlis* vt. (Kr.): šlaĩtas ‘kalno šonas, atkalnė’ (206);

-inė – 1: *Rabik-inė* vt. (Buč.) (207); *Rabik-inės* mšk., krm. (Ser.);

-iškė; -iškiai – 2: *Vanag-iškė* vt. (Kr.): vānagas (208); *Žýd-iškiai* vt. (Pam.): žýdas (209);

-ka – 1: *Koplyč-ka* vt. (Pam.): koplyčią (210).

7.2.2. Sudėtiniai toponimai (rasti tik kilmininkiniai toponimai) – 4: *Jankūno kryžius* krž. (Buč.): pyd. Jankūnas (211); *Baróno sōdas* sd. (Lab.): pyd. Barónas (212); *Mladachavos*

(194) Kelias į Kunigiškės vienkiemį.

(195) Kelias į Vandžiogalos kelią.

(196) Kelias, vieškelis į Kėdainių–Vilniaus plentą.

(197) Kelias, įeinąs į Kėdainių kelią.

(198) Kelias, įeinąs į Babtų–Kėdainių vieškelį.

(199) Kelias nuo Pamėklių k. Puzaičių ir Žeimių link.

(200) Kelias prie sodo Labūnavos kaime.

(201) Buvęs dvaro kelias, pakeltas, abiejose jo pusėse buvo iškasti grioviai nusausinimui.

(202) Vieta prie išlikusio barono Gutenbergo pastato bokšto.

(203) Kranto ruožas prie Nevėžio.

(204) Vieta netoli Pakapių k., iš kur išteka upelis, po melioracijos vieta pažeminta.

(205) Sodyba ir žemė buvusiam barono dvaro sode į Barupės pakrantės pusę.

(206) Vieta prie Barupės, kur susirinkdavo jaunimas.

(207) Vieta, kur sugavo vagis; žodis iš lenkų k. „razbainik“ gali būti kilęs iš slavizmo „rabavoti“.

(208) Vieta prie Bambės, kur būdavo vanagų.

(209) Vietovė, kur kažkada pasikorė žydas.

(210) Vietovės pavadinimas, kurioje kažkada buvo koplytėlė ir kapinės.

(211) Jankūno padarytas kryžius; jis jų padarė daug ir statė prie kiekvieno kelio, norėdamas, kad nemirtų jo vaikai, bet nė vieno neliko gyvo.

(212) Dab. sodas buvusio barono sodo vietoje.

plytinė vt.: avd. lenk. Mladachov [14], dar. plg. lenk. młody ‘jaunas’ (dar vad. *Plytinė*) (213); *Zabiėlos sėdas* sd. (Lab.): pvd. Zabiela.

IŠVADOS

Pirmieji geolingvistinio tyrimo rezultatai leido kelti hipotezė, kad daugiausia užfiksuota žemėvardžių – apie 72 %, gyvenamųjų vietų vardų – apie 13 %, hidronimų – apie 12 %. Nagrinėjant toponimų kilmę nustatyta, kad vyrauja iš apeliatyvų kilę onimai – apie 63 %, mažiau įvardijimų kilę iš asmenvardžių – apie 22 %, iš kitų vietovardžių – apie 11 %. Visi pamatiniai žodžiai grindžiami remiantis lietuvių, rusų ir lenkų kalbų šaltiniais. Tyrimo metu pastebėta, kad nemažai pamatinių žodžių yra slaviškos kilmės. Tai liudija apie tam tikrus ryšius tarp lietuvių ir slavų onimijos (žr. 2 lentelę).

2 lentelė. Pirmieji geolingvistinio tyrimo rezultatai

	Gyv. v. vardai	Žemėvardžiai			Vandenvardžiai	Kiti vietov.	Iš viso pagal kilmę
		Agronimai	Drimonimai	Oronimai, hodonimai			
Asmenvardiniai	16	26	10	3	3	1	~22 %
Apeliatyviniai	15	83	32	9	27	5	~63 %
Iš kitų vietovardžių	2	12	8	6	1		~11 %
Neaiškios kilmės	3	4	2		1		~4 %
Iš viso pagal poklašį	~13 %	~72 %			~12 %	~2 %	

Darybinė vietovardžių analizė atskleidė, kad daugiausia užrašytų toponimų yra sudėtiniai vietų vardai – 92. Sudėtinių toponimų vyravimas patvirtina paplitusią nuomonę apie tokio darybos būdo naujumą, nors pats darybos tipas gali būti senas.

Pirminiai toponimai užrašyti 83. Jie pasidaryti iš įvairių semantinių grupių tikrinių ir bendrinių žodžių.

Priesagų vediniai užrašyti 58. Jie dažniau sudaromi su lietuviškos kilmės priesagomis (tokių toponimų aptikta 13): -aitė, -alis, -elė (-elis, -eliai), -ėlis, -ija, -yčia, -ymas, -inė (-inės), -ynė, -ytis (-ytė/-ytės), -iškė (-iškės/-iškis), -ulis, -(i)ukė (-i)ukės). Užrašyti du vediniai su slaviškos kilmės priesagomis: -ava, -ka.

Šiam arealui mažiau būdingi galūnių vediniai ir sudūrimo būdu sudaryti toponimai (jų aptikta po 11). Priešdėlių vediniai rasti 8, prielinksnių vediniai – 4.

Tolesnė, ne vien lingvistinė, bet kultūrologinė šio regiono toponimų analizė galėtų atverti naujas tyrimų perspektyvas, padėtų nustatyti bendras arealo toponimų kilmės ir darybos tendencijas.

Sutrumpinimai

- avd. – asmenvardis
- b. – bala
- buv. – buvęs
- db. – duobė
- dr. – dirva
- d. ž. – dirbama žemė

(213) Žemės plotas, upelio krantas.

dv. – buv. dvaras
 ež. – ežeras
 gn. – ganykla
 grv. – griovys
 k. – kaimas
 kl. – kelias
 klmp. – klampynė
 kln. – kalnas
 klnl. – kalnelis
 klv. – kalva
 kr. – krantas
 krm. – krūmai, krūmynai
 krž. – kryžius
 l. – laukas
 lenk. – lenkų
 ln. – lanka
 mš. – miškas
 mšk. – miškelis
 plv. – palivarkas
 pvd. – pavardė
 pv. – pieva
 rus. – rusų
 sd. – sodas
 sln. – slėnis
 sod. – sodyba
 šlt. – šaltinis
 up. – upė
 upl. – upelė, upelis
 užtv. – užtvanka
 vnk. – vienkiemis
 vt. – vieta, vietovė
 vv. – vietovardis
 ž. – žemė
 ž. p. – žemės plotas
 // – arba

Gauta 2012 02 25
 Priimta 2012 04 26

Šaltiniai ir literatūra

- [1] AMBRAZAS, Saulius. *Daiktavardžių darybos raida*. 2 dalis. Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų l-kla, 2000. 293 p.
- [2] BARTKUTĖ, Nerija. *Joniškio rajono teritorijos toponimija: daryba ir raidos polinkiai* [rankraštis]. Daktaro disertacija: humanitariniai mokslai, filologija (04H). Šiauliai, 2008. 238 p.
- [3] ENDZELYTĖ, Renata. *Šiaurės vidurio Lietuvos vietovardžiai* [rankraštis]. Daktaro disertacija: humanitariniai mokslai, filologija (04H). Kaunas: Vytauto Didžiojo universiteto l-kla, 2005. 196 p.

- [4] KALĖDA, Algis; KALĖDIENĖ, Barbara; NIEDZVIECKA, Marija. *Lietuvių-lenkų kalbų žodynas*. Vilnius: Mokslas, 1991. 557 p.
- [5] KUZAVINIS, Kazimieras; SAVUKYNAS, Bronys. *Lietuvių vardų kilmės žodynas*. 5-asis papild. ir patais. leid. Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas, 2007. 353 p.
- [6] LYBERIS, Antanas. *Lietuvių-rusų kalbų žodynas*. 2-asis papild. ir patais. leid. Vilnius: Mokslas, 1988. 924 p.
- [7] *Lietuvos TSR upių ir ežerų vardynas*. Red. E. Grinaveckienė (ats. red.), J. Sutkus; sudaryt. B. Savukynas ir kt. Vilnius: Valstybinė politinės ir mokslinės literatūros I-kla, 1963. 226 p.
- [8] *Lietuvių kalbos žodynas* [elektroninis variantas]. T. I–XX. 1941–2002. Redaktorių kolegija: G. Naktinienė (vyr. redaktorė), J. Paulauskas, R. Petrokienė, V. Vitkauskas, J. Zabarskaitė. Vilnius: Lietuvių kalbos institutas, 2005. Prieiga per internetą: www.lkz.lt.
- [9] *Lietuvių pavardžių žodynas*. T. 1–2. Sudaryt. A. Vanagas, V. Maciejauskienė, M. Razmukaitė. Vilnius: Mokslas, 1985–1989. 1151 p.
- [10] *Lietuvos vietovardžių žodynas*. T. 1 (A–B). Sudaryt. L. Bilkis, V. Maciejauskienė, M. Razmukaitė. Vilnius: Lietuvių kalbos instituto I-kla, 2008. 832 p.
- [11] *Lietuvos TSR administracinio-teritorinio suskirstymo žinynas*. II d. Vilnius: Mintis, 1976.
- [12] MICKIENĖ, Ilona. *Telšių rajono toponimų daryba* [rankraštis]. Daktaro disertacija: humanitariniai mokslai, filologija, onomastika (H 370). Kaunas, 2001. 160 p.
- [13] SAVUKYNAS, Bronys. Kilmininkiniai lietuvių vietovardžiai. *Lietuvių kalbotyros klausimai*, 1963, t. 6, p. 235–246.
- [14] *Słownik nazwisk współcześnie w Polsce używanych*. 1–10. Wydał K. Rymut. Kraków: Polska Akademia Nauk, Instytut Języka Polskiego, 1992–1994.
- [15] SVIDERSKIENĖ, Dalia. Marijampolės apskrities Marijampolės valsčiaus vietovardžių darybos ir kilmės polinkiai. *Acta Linguistica Lithuanica*, 2005, t. 52, p. 91–118.
- [16] SVIDERSKIENĖ, Dalia. Marijampolės apskrities asmenvardinės kilmės agronimų darybos bruožai. *Acta Linguistica Lithuanica*, 2010, t. 62–63, p. 97–127.
- [17] SVIDERSKIENĖ, Dalia. Marijampolės apskrities drimonimų darybos ir kilmės polinkiai. *Acta Linguistica Lithuanica*, 2006, t. 54, p. 49–62.
- [18] SVIDERSKIENĖ, Dalia. Marijampolės apskrities sudurtiniai oronimai. *Lituanistica*, 2006, t. 4, Nr. 68, p. 47–59.
- [19] SVIDERSKIENĖ, Dalia. Marijampolės apskrities gyvenamųjų vietų vardai. *Acta Linguistica Lithuanica*, 2007, t. 57, p. 99–122.
- [20] VAITKEVIČIŪTĖ, Valerija. *Lenkų-lietuvių kalbų žodynas*. Vilnius: Mokslas, 1979. 1021 p.
- [21] VANAGAS, Aleksandras. *Lietuvos TSR hidronimų daryba*. Vilnius: Mintis, 1970. 428 p.
- [22] VANAGAS, Aleksandras. *Lietuvių hidronimų etimologinis žodynas*. Vilnius: Mokslas, 1981. 408 p.

ILONA MICKIENĖ, GABIJA BANKAUSKAITĖ-SEREIKIENĖ

Labūnava region toponymy: linguistic insights

Summary

This paper presents the analysis of place names of Labūnava (Kėdainiai district, Lithuania). Toponyms are discussed according to the following classes: oikonyms, hydronyms, agronyms, drymonyms, oronyms, hodonyms and other place names.

All toponyms are divided into primary and secondary ones, the latter are subdivided into the suffix, prefix and flexion derivatives, compounds and composite names. There are also distinguished different methods of formation for each class of toponyms, indicated trends of origin and presented etymology of folk names. In total, two hundred and ninety toponyms were recorded: agronyms, the most numerous group, make up 72%, residential place names comprise 13%, and hydronyms reach 12%. The origin of toponyms shows that the appellative onyms dominate and this group makes 63%; fewer namings are derived from personal names which make approximately 22%; and derivatives from other place names constitute nearly 11%. The place name formation analysis revealed that most recorded composite toponyms are place names – 92. The dominance of composite toponyms proves the widespread opinion about the recency of such method of formation, despite the fact that the very type of formation may be old. Eighty-three primary toponyms were recorded. They are made of proper and common words of various semantic groups. Fifty-eight suffix derivatives were found altogether. They are often formed with the suffixes of Lithuanian origin; there are also derivatives of Slavic suffix origin. Toponyms with flexion derivatives are less common for this habitat. They employ the method of composition, prefix derivatives, and prepositional derivatives.

Key words: toponym, agronym, drymonym, hydronym, onym